

Γ.Σ.Ε.Ε.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ υπ' αριθμ. Ι

Αθήνα 21/2/2012

Σκ/θ/200212

ΠΡΟΣ

Τα Εργατικά Κέντρα
και Ομοσπονδίες
Δύναμης Γ.Σ.Ε.Ε.

Θέμα: Ενημερωτική Εγκύκλιος

Αντίθεση των δεσμεύσεων του με ημερομηνία 14-2-2012 «Μνημονίου Οικονομικών και Χρηματοπιστωτικών πολιτικών» και του «Μνημονίου Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής» στο Σύνταγμα και σε Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Συμβάσεις και Συνθήκες. Νομική θεμελίωση ενόψει δικαστικών διεκδικήσεων των εργαζομένων και των σωματείων τους.

Συνάδελφοι,

Με την υιοθέτηση των δεσμεύσεων που περιέχονται στο «Μνημόνιο Οικονομικών και Χρηματοπιστωτικών πολιτικών» και στο «Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής» και την αναμενόμενη, σε υλοποίησή τους, νομοθέτηση των νέων μέτρων, αναφορικά με τις εργασιακές σχέσεις, επέρχεται εκ βάθρων κατάλυση της συλλογικής αυτονομίας, η οποία συμπαρασύρει σε πλήρη κατάρρευση θεμελιώδη ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα. Τα νέα μέτρα αποτελούν κλιμάκωση σειράς προηγούμενων οριζόντων ρυθμίσεων¹

¹ Ν. 3833/2010 (ΦΕΚ Α' 40/15-3-2010), Ν. 3845/2010 (ΦΕΚ Α' 65/6-5-2010), Ν. 3846/2010 (ΦΕΚ Α' 66/11-5-2010), Ν. 3863/2010 (ΦΕΚ Α' 115/15-7-2010), Ν. 3871/2010 (ΦΕΚ Α' 141/17-8-2010), Ν. 3891/2010 (ΦΕΚ Α' 4-11-2010), Ν. 3899/2010 (ΦΕΚ Α' 212/17-12-2010), ΦΕΚ Α' 3920/2011 (ΦΕΚ Α' 33/3-3-2011) Ν. 4024/2011 (ΦΕΚ Α' 226/27-10-2011) κλπ

με τις οποίες επιβλήθηκαν στους εργαζόμενους μόνιμα μέτρα λιτότητας που υποβάθμισαν σημαντικά το επίπεδο μισθών και συντάξεων, ενώ συγχρόνως περιόρισαν την ελεύθερη άσκηση από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης και σύναψης ΣΣΕ και παραβίασαν την υποχρέωση σεβασμού του περιεχομένου και εφαρμογής των δεσμευτικών για τα μέρη ΣΣΕ.

Τα οριζόντια, βάναυσα και δυσανάλογα αντεργατικά μέτρα, για τα οποία έχει αναληφθεί δέσμευση νομοθέτησης με τα πio πάνω Μνημόνια, θα έχουν δραματικές συνέπειες στη ζωή των εργαζομένων της χώρας. Οι επιπτώσεις των μέτρων αποτυπώνονται στη βίαιη υποβάθμιση του επιπέδου ζωής των εργαζομένων, ενώ, μέσω της κατάλυσης της συλλογικής αυτονομίας, που επέρχεται με την τροποποίηση των διαιτάξεων της διαιτησίας του ΟΜΕΔ και των κανόνων για την παράταση ισχύος των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, ευνοείται απροκάλυπτα η διαπραγμάτευση σε ατομικό επίπεδο, όπου ο εργοδότης είναι κυρίαρχος. Έτσι, ολοκληρώνεται η κατάλυση των στοιχειωδών κανόνων προστασίας των εργαζομένων και η μέσω αυτής πλήρης απορρύθμιση της ήδη χαοτικής αγοράς εργασίας, γεγονός που αναπόδραστα θα βαθύνει περαιτέρω την ήδη παρατεταμένη ύφεση, με δεδομένα και τα υψηλά ποσοστά ανεργίας, που έχουν επίσημα καταγραφεί.

Τα μέτρα θίγουν τον πυρήνα συνταγματικά κατοχυρωμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων και ανατρέπουν θεσμικές ρυθμίσεις που ενσωματώνονται στο Σύνταγμα και σε σειρά αναγνωρισμένων Διεθνών Συμβάσεων και Συνθηκών, οι οποίες βάσει του Συντάγματος (άρθρο 28 παρ.1) έχουν υπερνομοθετική ισχύ.

Η κατάλυση της συλλογικής αυτονομίας που συνδέεται αναπόσταστα με την άσκηση της συνδικαλιστικής ελευθερίας, δημιουργεί για όλες τις ενδιαφερόμενες συνδικαλιστικές οργανώσεις (της επιχείρησης, του κλάδου και του επαγγέλματος που έχουν την ικανότητα κατάρτισης σσε για τη ρύθμιση των όρων εργασίας και αμοιβής των εργαζομένων που υπάγονται στο πεδίο ισχύος τους) μια ειδική νομική βάση για την άσκηση αξιώσεων λόγω προσβολής προσωπικότητας. Η συλλογική αυτονομία, που υλοποιείται με τη σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας, αποτελεί μια κορυφαία στιγμή συνδικαλιστικής δράσης και ένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία της προσωπικότητας των συνδικαλιστικών οργανώσεων. Η παραβίαση των όρων συλλογικών συμβάσεων εργασίας που συνάπτει το σωματείο,

ιδίως όταν εκδηλώνεται με την βίαιη κρατική παρέμβαση στο περιεχόμενό τους, αποτελεί την πιο βαριά προσβολή της υπόστασης - προσωπικότητας του σωματείου, αφού πλήγτει καίρια ακριβώς το αποτέλεσμα της συνολικής προστατευτικής δράσης του κατά το στάδιο της υλοποίησής της.

Η υιοθέτηση των δεσμεύσεων των πρόσφατων Μνημονίων είναι προϊόν συγκεκριμένων πολιτικών επιλογών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Εκτός από το πολιτικό επίπεδο, όμως, η νομιμότητα των μέτρων, όταν αυτά νομοθετηθούν, αναπόφευκτα θα κριθεί και από τα Δικαστήρια μας, όπου θα οδηγηθούν οι αξιώσεις των εργαζομένων και των σωματείων τους. Για τη διευκόλυνση των δικαστικών τους διεκδικήσεων, ακολουθεί νομική τεκμηρίωση για την ασυμβατότητα των μέτρων με το Σύνταγμα και τις Διεθνείς Συμβάσεις και Συνθήκες.

A. Οφείλουμε, προεισαγωγικά, να διευκρινίσουμε ότι οι ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο Κεφάλαιο Ε «Διαρθρωτικές Μεταρρυθμίσεις» παρ. 28 και 29 του Μνημονίου Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής και στο Κεφάλαιο 4 «Διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την Ενίσχυση της Ανάπτυξης» παράγραφος 4.1.: «Διασφάλιση της ταχείας προσαρμογής της αγοράς εργασίας και ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας» του Μνημονίου Συνεννόησης στις συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής δεν αποτελούν πλήρεις κανόνες άμεσης εφαρμογής, αλλά δεσμεύσεις της Χώρας για λήψη συγκεκριμένων νομοθετικών ή άλλων μέτρων, στο πλαίσιο υλοποίησης των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί.

Οι δεσμεύσεις αυτές, σε ό,τι αφορά το πεδίο των εργασιακών σχέσεων και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, είναι, επιγραμματικά οι ακόλουθες (ακολουθείται η διατύπωση των δύο πιο πάνω μνημονίων, η οποία, εκτός όλων των άλλων, παρουσιάζει νομοτεχνικές ατέλειες και αμφισημίες, που γεννούν πρόσθετα προβλήματα):

1. Θα νομοθετηθεί: i) μείωση του κατώτατου μισθού που καθορίζεται από την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.) κατά 22% σε όλα τα επίπεδα, ii) το πάγωμα του κατώτατου μισθού μέχρι το τέλος της περιόδου του προγράμματος, iii) επιπλέον μείωση κατά 10% (συνολικά 32%) του κατώτατου μισθού για νέους, η οποία θα ισχύσει γενικά και χωρίς περιοριστικούς όρους (για τα άτομα κάτω των 25 ετών) και iv) αναστολή διατάξεων του νόμου και των συλλογικών συμβάσεων που προβλέπουν αυτόματες αυξήσεις μισθών περιλαμβανομένων εκείνων περί αριμάνσεων.

2. «Η Κυβέρνηση θα εργασθεί μαζί με τους κοινωνικούς εταίρους για τη μεταρρύθμιση του συστήματος καθορισμού των μισθών σε εθνικό επίπεδο. Έως το τέλος Ιουλίου 2012 θα καταρπιστεί ένα χρονοδιάγραμμα για την αναθεώρηση της εθνικής γενικής συλλογικής σύμβασης εργασίας. Η πρόταση θα στοχεύει στην αντικατάσταση του ύψους των μισθών που ορίζονται στην ΕΓΣΣΕ με ελάχιστο ύψος μισθού νομοθετημένο από την κυβέρνηση σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους.»

3. «Ο Νόμος 1876/1990 θα τροποποιηθεί ως εξής :

-Συλλογικές συμβάσεις που αφορούν μισθολογικούς και μη μισθολογικούς όρους μπορούν να συναφθούν για μέγιστη διάρκεια 3 ετών. Συμβάσεις που έχουν ήδη συναφθεί για 24 μήνες ή περισσότερο, θα έχουν υπολειπόμενη διάρκεια 1 έτους.

-Συλλογικές συμβάσεις που έχουν λήξει θα παραμείνουν σε ισχύ για μέγιστο χρονικό διάστημα 3 μηνών. Εάν δεν συναφθεί νέα συμφωνία, μετά το διάστημα αυτό, η αμοιβή θα επανέλθει στο βασικό μισθό και τα επιδόματα ωρίμανσης, τέκνων, εκπαίδευσης και βαρέων επαγγελμάτων θα συνεχίσουν να ισχύουν, έως ότου αντικατασταθούν από εκείνα της νέας συλλογικής σύμβασης ή των νέων ή τροποποιημένων απομικών συμβάσεων.

-Πριν την εκταμίευση αναθεωρείται η νομοθεσία, ώστε να λαμβάνει χώρα διαιτησία όταν αυτό συμφωνηθεί από εργαζόμενους και εργοδότες. Η κυβέρνηση θα ξεκαθαρίσει ότι η διαιτησία ισχύει μόνο για το βασικό μισθό και όχι για άλλες αμοιβές και ότι λαμβάνονται υπόψη μαζί με τις νομικές διαστάσεις, οι οικονομικές και οι χρηματοπιστωτικές.

4. Πριν την εκταμίευση καταργούνται οι όροι περί μονιμότητας (συμβάσεις ορισμένου χρόνου που ορίζεται ότι λήγουν σε κάποιο όριο ηλικίας ή στη συνταξιοδότηση) που περιλαμβάνονται σε νόμο ή σε συμβάσεις εργασίας και οι σχετικές συμβάσεις ορισμένου χρόνου μετατρέπονται αυτόμata σε συμβάσεις αορίστου χρόνου για τις οποίες ισχύουν οι κανονικές διαδικασίες απόλυτης.»

B. ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

1. Κατάλυση της συλλογικής αυτονομίας (άρθρο 22 παρ. 2 Συντάγματος)

1. α). Οι αναληφθείσες με τα Μνημόνια δεσμεύσεις είναι αντίθετες στο Σύνταγμα και ειδικά στο άρθρο 22 παρ. 2 αυτού, που κατοχυρώνει τη συλλογική αυτονομία και ορίζει ότι «με νόμο καθορίζονται οι γενικοί όροι εργασίας,

που συμπληρώνονται από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας συναπτόμενες με ελεύθερες διαπραγματεύσεις και, αν αυτές αποτύχουν, με κανόνες που θέτει η διαιτησία». Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας της κρατικής ρύθμισης ο κρατικός νομοθέτης αφού προβεί στη θεσμική διάπλαση ενός πλαισίου γενικών δρων εργασίας, οφείλει να λειτουργεί μόνο επικουρικά στις περιπτώσεις που η συλλογική αυτονομία δεν λειτουργεί. Αντικείμενο προστασίας, δηλαδή, είναι η αυτόνομη ρύθμιση και επαναρύθμιση-αναπροσαρμογή των δρων εργασίας.

Τα συμβαλλόμενα μέρη στις ΣΣΕ δηλαδή οι εργοδοτικές οργανώσεις ή ο μεμονωμένος εργοδότης και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων είναι φορείς των συνταγματικά κατοχυρωμένων συλλογικών δικαιωμάτων (συνδικαλιστικής ελευθερίας, συλλογικής αυτονομίας). Περαιτέρω τα μέλη που εκπροσωπούν (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) είναι φορείς τόσο των ως άνω συνταγματικά κατοχυρωμένων συλλογικών δικαιωμάτων, αλλά και των εξίσου συνταγματικά κατοχυρωμένων ατομικών τους δικαιωμάτων (όπως πχ της προστασίας της ανθρώπινης αξίας και των ειδικότερων εκδηλώσεων της προσωπικότητας –άρθρο 2 παρ.1Σ-, της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας –άρθρο 5 παρ.1Σ-, της ιδιοκτησίας –άρθρο 17Σ-, του δικαιώματος σε αξιοπρεπή εργασία –άρθρο 22 παρ.1Σ-).

▪ **Η σημασία και η κανονιστική εμβέλεια της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας:**

Η Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.) είναι το αποφασιστικότερο μέσο ρύθμισης δρων εργασίας με βάση τις ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις μεταξύ των κορυφαίων οργανώσεων εκπροσώπησης εργοδοτικών και εργατικών συμφερόντων. Η θεσμική και πολιτική επιρροή της πηγάζει από την νομική δεσμευτικότητά της, που καλύπτει όλες τις εργασιακές σχέσεις στον ευρύτερο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, περιλαμβανομένων και των δημοσίων υπηρεσιών του Κράτους, για τους εργαζόμενους με εξαρτημένη σχέση εργασίας, καθώς επίσης και από την ολοένα διευρυνόμενη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στις οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις. Η Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. στη χώρα μας έχει ιδιαίτερη βαρύτητα από πλευράς οικονομικού και θεσμικού περιεχομένου, καθώς διασφαλίζει τον κατώτερο μισθό και το κατώτερο ημερομήσθιο, διαμορφώνει δηλαδή μία βάση ασφαλείας για χιλιάδες εργαζόμενους/ες με τα ελάχιστα δρια γενικής κοινωνικής προστασίας που ορίζει. Συγχρόνως αποτελεί μία

κατευθυντήρια γραμμή για τις κλαδικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας, αφού συμπυκνώνει σε εθνικό επίπεδο τις ιδιαίτερες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες μέσα στο ευρύτερο Ευρωπαϊκό πλαίσιο. Η Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο στην αποτύπωση ρυθμίσεων κοινωνικού χαρακτήρα που ενδυναμώνουν και ενισχύουν την κοινωνική πολιτική και ιδίως τις πολιτικές απασχόλησης.

Τον Ιούλιο του 2010, εν μέσω οικονομικής κρίσης, καταρτίστηκε, με τριετή διάρκεια, η Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. η οποία αναφέρει στο προσίμιο της τα ακόλουθα:

«Οι συλλογικές διαπραγματεύσεις για τη νέα Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. διεξήχθησαν σε περιβάλλον έκτακτων συνθηκών λόγω του δημοσιονομικού εκτροχιασμού, που οδήγησε την χώρα στην ενεργοποίηση του μηχανισμού στήριξης ΔΝΤ-ΕΕ-ΕΚΤ και την υιοθέτηση των μέτρων που προβλέπονται στο σχετικό Μνημόνιο και στο Νόμο 3845/2010.

Οι συνέπειες της κρίσης καθιστούν δυσκολότερη την απεγκλωβισμό των εργοδοτικών και των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων από τον παραδοσιακό παρεμβατικό ρόλο του κράτους και την ενίσχυση του ρόλου τους στη διαμόρφωση των κοινωνικών και οικονομικών αποφάσεων και πολιτικών.

Η Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.) είναι το αποφασιστικότερο για τις οργανώσεις μας μέσο ρύθμισης και διαμόρφωσης πολιτικών, με μεσομακροπρόθεσμη προοπτική, για τα κυρίαρχα ζητήματα της εξόδου από την ύφεση, της αντιμετώπισης της αυξανόμενης ανεργίας, της δημιουργίας συνθηκών ανάπτυξης, της διατήρησης της κοινωνικής συνοχής.

Στο πλαίσιο της κρίσιμης για τη χώρα συγκυρίας τα συμβαλλόμενα μέρη θεωρούν ότι πρέπει να στηριχθεί το διαθέσιμο εισόδημα των μισθωτών, ιδιαίτερα των χαμηλόμισθων, ανάλογα και με τις ιδιαίτερες συνθήκες των επιχειρήσεων, για λόγους κοινωνικής προστασίας αλλά και ενίσχυσης της ιδιωτικής οικονομίας, που ασφυκτιά από την έλλειψη ρευστότητας με συνέπεια τη συρρίκνωσή της και τη μεγάλη αύξηση της ανεργίας».

Είναι χαρακτηριστικό ότι το ασφυκτικό περιβάλλον που είχε δημιουργηθεί από την οικονομική συγκυρία και τις νομοθετικές παρεμβάσεις σε βάρος των δικαιωμάτων των εργαζομένων, οδήγησε σε πάγωμα των μισθών για το έτος 2010 και σε μικρές αυξήσεις για τα έτη 2011 και 2012, μολονότι το εισόδημα των εργαζομένων διαρκώς μειωνόταν από τη αυξανόμενη φορολογική επιβάρυνσή τους

και από τις απολύσεις ή τη μετατροπή των θέσεων πλήρους απασχόλησης σε μερική και εκ περιτροπής εργασία.

Όπως είναι γνωστό, σκοπός της συλλογικής αυτονομίας όπως και των συνδικαλιστικών ελευθεριών είναι η διαφύλαξη και προσαγωγή των οικονομικών και εργασιακών συμφερόντων των εργαζομένων. Η υλοποίηση του σκοπού αυτού καθίσταται ανέφικτη όταν δεν είναι δυνατή η σύναψη και η εφαρμογή της συλλογικής σύμβασης εργασίας, ιδίως όταν ο κρατικός νομοθέτης επεμβαίνει καταλυτικά στο περιεχόμενο και τη διαδικασία των συλλογικών συμβάσεων εργασίας (είτε για να καταργήσει ρυθμίσεις, να μείωσει και να παγώσει τους μισθούς είτε να καθορίσει τη διάρκειά τους είτε να θεσει εμπόδια στη διαιτησία). Υπό το πρίσμα των αξιολογήσεων αυτών, η κατάργηση, με νόμο, όρων της από Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. 2010-2012, μέσω της μείωσης και του παγώματος του κάτωτατου μισθού καθώς και της αναστολής των διατάξεων περί αναπροσαρμογής του, συνιστά απαγορευμένη κρατική επέμβαση στο περιεχόμενο της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας και στο επί δεκαετίες πάγιο σύστημα ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων για τον καθορισμό των κατωτάτων ορίων μισθών, ημερομισθίων και λοιπών όρων εργασίας και υποκατάσταση των αυτόνομων συλλογικών ρυθμίσεών της με νομοθετικές διατάξεις, η οποία προσκρούει στη συνταγματική εγγύηση της συλλογικής αυτονομίας (άρθρο 22 παρ. 2 Σ).

Επιπλέον, η πρωτοφανής αυτή κρατική παρέμβαση στο αποτέλεσμα της διαπραγμάτευσης και της συμφωνίας των κοινωνικών εταίρων καθώς και η περιφρόνηση του κοινωνικού διαλόγου, που προηγήθηκε και κατέληξε στην από 3-2-2012 συμφωνία για την τήρηση της ΕΓΣΣΕ 2010-2012, διαλύει και αυτά ακόμη τα γενικά κατώτατα όρια προστασίας που θεσπίζει η ΕΓΣΣΕ, συμπαρασύροντας καθοδικά και σειρά κοινωνικών, ασφαλιστικών και άλλων παροχών που έχουν ως βάση τα όρια αυτά. Το μέγεθος της προσβολής μάλιστα είναι ανυπολόγιστο με βάση και τη δέσμευση που έχει αναληφθεί για «αντικατάσταση του ύψους των μισθών που ορίζονται στην ΕΓΣΣΕ με ελάχιστο ύψος μισθού νομοθετημένο από την κυβέρνηση σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους». Η υποκατάσταση αυτή της αυτόνομης ρυθμιστικής εξουσίας των κοινωνικών εταίρων από την ετερόνομη κρατική ρύθμιση αναιρεί στον πυρήνα του το δικαίωμα συλλογικής αυτονομίας του άρθρου 22 παρ. 2 Σ, και υποβαθμίζει ακόμη περισσότερο το ρόλο των συνδικαλιστικών οργανώσεων ενώ καθιστά τους κοινωνικούς εταίρους από

συνδιαμορφωτές του αποτελέσματος της συλλογικής διαπραγμάτευσης σε ακροατές των κρατικών επιλογών.

Η ανατροπή της και συνταγματικά προστατευόμενης προτεραιότητας της συλλογικής αυτονομίας υπέρ της κρατικής παρέμβασης οδηγεί σε δραματική μείωση του κατώτατου μισθού , που θα συμπαρασύρει, λόγω της λειτουργίας της ΕΓΣΣΕ, και τις κλαδικές και γενικά τις υπόλοιπες συλλογικές συμβάσεις. Αυτό θα έχει ως συνέπεια, μεταξύ άλλων, την πλήρη αναίρεση της βιοποριστικής λειτουργίας του μισθού, τη δυνατότητα δηλαδή των εργαζομένων να καλύπτουν τις βιοτικές ανάγκες τους από το μισθό τους, γεγονός που θέτει σε αμφισβήτηση και την αποτελεσματικότητα των μέτρων, αφού η ανάκαμψη της οικονομίας έχει ως αναγκαίο δρό τη δυνατότητα κατανάλωσης όλων.

Επιπλέον, η δυσμενής διάκριση σε βάρος των νέων ηλικίας κάτω των 25 ετών, για τους οποίους η μείωση του κατώτατου μισθού διαμορφώνεται, με τα νέα μέτρα, στο 32% παραβιάζει το άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος , σύμφωνα με το οποίο οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου.

Η διάταξη αυτή καθιερώνει όχι μόνο την ισότητα των Ελλήνων έναντι του νόμου, αλλά και την ισότητα του νόμου απέναντι σ' αυτούς. Έτσι δεσμεύει και το νομοθέτη, ο οποίος στη ρύθμιση ουσιωδών ομοίων πραγμάτων, σχέσεων ή καταστάσεων και κατηγοριών προσώπων δεν μπορεί να νομοθετεί με τρόπο που να στοιχειοθετεί διαφορετική μεταχείρισή τους με διακρίσεις ή εξαιρέσεις. Η συνταγματική αρχή της ισότητας, δεσμεύει και το όργανο που θέτει κανόνες δικαίου, να νομοθετεί κατά τρόπο που να μη δημιουργείται διαφορετική μεταχείριση. Η προστασία της νεότητας, που τελεί υπό την προστασία του Κράτους (άρθρο 21 παρ. 3 Σ) επιβάλλει την ιδιαίτερη μέριμνα του νομοθέτη απέναντι στην κατηγορία των νέων εργαζομένων, που πλήρεται δραματικά από την οικονομική κρίση, ενώ κανένας λόγος γενικότερου κοινωνικού ή δημόσιου συμφέροντος, την ύπαρξη των οποίων ελέγχουν πάντως τα δικαστήρια, δεν συντρέχει στην περίπτωση αυτή. Άλλωστε, η εφαρμοζόμενη ήδη μείωση έως 20% από τα κατώτατα δρια αποδοχών στους νέους ηλικίας κάτω των 25 ετών δεν έχει οδηγήσει ούτε σε μείωση της ανεργίας ούτε σε αύξηση της απασχόλησής τους, εξαιτίας της γενικευμένης μείωσης των αποδοχών των εργαζομένων και της χρήσης ευέλικτων μορφών απασχόλησης στην αγορά εργασίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με επίσημα στοιχεία , η ανεργία των νέων ανέρχεται στο 43,2%, με έναν στους δύο νέους να είναι άνεργοι.

1.β). Στον αντίποδα της πραστατευόμενης από το Σύνταγμα συλλογικής αυτονομίας βρίσκονται οι επικείμενες ρυθμίσεις για τη διαιτησία.

Η διαιτησία αποτελεί τον επικουρικό μηχανισμό για τη ρύθμιση των όρων εργασίας, όταν αποτυγχάνουν οι διαπραγματεύσεις για τη σύναψη μιας συλλογικής σύμβασης εργασίας. Το άρθρο 22 παρ. 2 Σ παραχωρεί την αυτόνομη κανονιστική εξουσία για ρύθμιση των όρων εργασίας στα υποκείμενα της συλλογικής αυτονομίας και στα όργανα της διαιτησίας. Το σύστημα διαιτησίας που καθιέρωσε (στην αρχική του μορφή) ο ν. 1876/90 αποτέλεσε μια θεμελιώδη επιλογή της ελληνικής Πολιτείας. Η ψήφιση του νόμου αποτέλεσε ένα σπανιότατο φαινόμενο στην ιστορία του κοινοβουλευτικού μας βίου, αφού έγινε με την ομόθυμη στήριξη όλων των κομμάτων της Βουλής, ενώ για το περιεχόμενό του είχαν συμφωνήσει προηγουμένως και οι κορυφαίες οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων (ΣΕΒ και ΓΣΕΕ). Η διαιτησία του ν. 1876/90 αντικατέστησε την αυταρχική κρατική διαιτησία του ν. 3239/55, που περιόριζε ασφυκτικά τόσο τη συλλογική αυτονομία όσο και το δικαίωμα απεργίας.

Το δικαίωμα μονομερούς προσφυγής στη διαιτησία αποτέλεσε ένα βιοηθητικό μηχανισμό στήριξης και συμπλήρωσης της συλλογικής αυτονομίας, που είχε, επιπλέον, το χαρακτήρα εύλογης κύρωσης σε βάρος του μέρους που αρνείται τη μεσολάβηση ή (υπό την αρχική μορφή του ν. 1876/1990) τα αποτελέσματά της. Ο χαρακτήρας αυτός της μονομερούς προσφυγής εναρμονίζεται και με την κεντρική θέση της μεσολάβησης στο σύστημα συλλογικής διαπραγμάτευσης. Μια από τις βασικές επιλογές του ν. 1876/90 ήταν η διαμόρφωση της μεσολάβησης σε κύρια επιλογή, ενώ η διαιτησία έχει, πλέον, επικουρικό ρόλο.

Και στο στάδιο της διαιτησίας κυρίαρχη είναι η αυτονομία των μερών. Τα μέρη μπορούν οποιαδήποτε στιγμή, πριν ή μετά την έκδοση της διαιτητικής απόφασης, να ματαιώσουν τη διαιτητική διαδικασία ή να καταργήσουν τη διαιτητική απόφαση με τη σύναψη σας. Ακόμη, ο διαιτητής είναι υποχρεωμένος να ενσωματώσει στην απόφασή του όλα τα σημεία επί των οποίων έχουν συμφωνήσει τα μέρη. Επιπλέον, ο διαιτητής υποκαθιστά την ελλείπουσα κοινή βούληση των μερών μετά από σταθμιση των συμφερόντων των μερών με βάση τις προτάσεις και τη σχετική τεκμηρίωσή τους κατά τις διαπραγματεύσεις και στο στάδιο της μεσολάβησης – διαιτησίας. Η τελική απόφασή του, λοιπόν, είναι το αποτέλεσμα σταθμίσεων και αξιολογήσεων, που στηρίζονται στις παραστάσεις και προτάσεις των μερών. Στο Προσίμιο του Καταστατικού της Δ.Ο.Ε., μάλιστα, αναφέρεται μεταξύ

των σκοπών της Δ.Ο.Ε. και η διασφάλιση για τους εργαζομένους ενός μισθού που θα τους επιτρέπει να καλύπτουν τις βασικές βιοτικές ανάγκες. Η ανάγκη αυτή εξακολουθεί να είναι και σήμερα επίκαιρη και το σύστημα διαιτησίας του ν. 1876/90 (υπό την αρχική του μορφή) την υπηρέτησε με συνέπεια.

Ο δραστικός (αντισυνταγματικός) περιορισμός – συρρίκνωση του αντικειμένου και περιεχομένου της διαιτητικής απόφασης στη ρύθμιση του βασικού μισθού και ημερομιαθίου, που έγινε με το ν. 3899/2010, ολοκληρώνεται με την επικείμενη τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου και την καθιέρωση της προσφυγής στη διαιτησία κατόπιν συμφωνίας των μερών. Πρόκειται για ρύθμιση που θα ματαιώσει κάθε δυνατότητα συλλογικής ρύθμισης, αφού καμιά ελευθερία και αυτονομία, ούτε η συλλογική αυτονομία, θα μπορέσει να λειτουργήσει με δεδομένα τα ελλείμματα διαπραγματευτικής ισότητας των μερών των συλλογικών διαφορών στη χώρα μας. Με δεδομένη μάλιστα την εγγενή ανισότητα των μερών θα οδηγηθούμε, αναπόφευκτα, στην ατομική διαπραγμάτευση, όπου ο εργοδότης, ως ισχυρότερο μέρος, θα υπαγορεύει τη βιούλησή του στο ασθενέστερο, που είναι ο εργαζόμενος.

Με βάση τις αξιολογήσεις αυτές, η επικείμενη ρύθμιση δεν είναι απλώς αντίθετη, αλλά καταλύει πλήρως τη διάταξη του άρθρου 22 παρ. 2 Σ, το οποίο ορίζει ότι σε περίπτωση αποτυχίας των διαπραγματεύσεων η ρύθμιση των όρων εργασίας γίνεται με κανόνες που θέτει η διαιτησία. Το προαπαιτούμενο της συμφωνίας των μερών, είναι ευνόητο ότι θα εξισβελίσει κάθε δυνατότητα έκδοσης διαιτητικής απόφασης και γενικά επίτευξης συλλογικής ρύθμισης των όρων αμοιβής και εργασίας, οι οποίοι θα οδηγηθούν μοιραία στην ατομική διαπραγμάτευση.

1.γ) . Εξίσου αντίθετη στο σύνταγμα είναι και η επικείμενη ρύθμιση σε σχέση με την ισχύ όρων των ΣΣΕ. Το άρθρο 9 του ν. 1876/1990 προβλέπει παράταση ισχύος της συλλογικής σύμβασης που έληξε ή καταγγέλθηκε και ορίζει ότι οι κανονιστικοί όροι της εξακολουθούν να ισχύουν επί ένα εξάμηνο και να εφαρμόζονται και στους εργαζόμενους που προσλαμβάνονται στο διάστημα αυτό. Μετά την πάροδο του εξαμήνου της παράτασης οι υφιστάμενοι όροι εργασίας εξακολουθούν να ισχύουν, μέχρις ότου λυθεί η τροποποιηθεί η ατομική σχέση εργασίας. Με την επικείμενη ρύθμιση το διάστημα της παράτασης περιορίζεται από έξι σε τρεις μήνες. Σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί νέα συμφωνία μετά το

διάστημα αυτό η αμοιβή θα επανέλθει στο βασικό μισθό και τα επιδόματα ωρίμανσης, τέκνων, εκπαίδευσης και βαρέων επαγγελμάτων, τα οποία θα συνεχίσουν να ισχύουν μέχρις ότου αντικατασταθούν από εκείνα της νέας συλλογικής σύμβασης ή των νέων τροποποιημένων ατομικών συμβάσεων.

Η επικείμενη τροποποίηση των ρυθμίσεων σχετικά με την ισχύ όρων σε θα σηματοδοτήσει νέα ριζική ανατροπή και συρρίκνωση του μισθού των εργαζομένων, ο οποίος συνήθως συντίθεται από περισσότερα – σε σχέση με τα διατηρούμενα-επιδόματα και μισθολογικές παροχές.

Στο σύστημα του ν. 1876/90 οι ρυθμίσεις για την παράταση ισχύος των κανονιστικών όρων ΣΣΕ, μετά τη λήξη ή την καταγγελία τους καθώς και οι σχετικές με τη μετενέργεια, δεν είναι το μέσο για την απαλλαγή από τις συμβατικές υποχρεώσεις του εργοδότη ή γενικά των μερών, αλλά το μέσο για τη διαδοχή αυτόνομων συλλογικών ρυθμίσεων, με σκοπό την, σύμφυτη με τη συλλογική αυτονομία (άρθρο 22 παρ. 2 Σ), περιοδική αναπροσαρμογή των όρων εργασίας. Αυτό είναι το λειτουργικό και τελολογικό πλαίσιο της πάρατασης ισχύος και της μετενέργειας των όρων των ΣΣΕ στο ν. 1876/90. Το πλαίσιο αυτό ανατρέπεται πλήρως με την αυτόματη κατάργηση, κατά τα προαναφερόμενα, σειράς μισθολογικών και μη μισθολογικών όρων ΣΣΕ, μέσω των υιοθετηθέντων μέτρων.

1.5). Τα παραπάνω ισχύουν και για την επικείμενη κατάργηση της ρήτρας μονιμότητας (σύμφωνα με την οποία η ατομική σύμβαση λήγει με τη συμπλήρωση ενός ορίου, συνήθως του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης) που περιέχεται σε συλλογικές συμβάσεις εργασίας ή σε κανονισμούς που έχουν καταστοτεί με συλλογική σύμβαση εργασίας.

Το μέτρο αυτό, εκτός από το άρθρο 22 παρ. 2 του Συντάγματος, παραβιάζει και το άρθρο 22 παρ. 1 Σ, που προστατεύει το δικαίωμα στην εργασία. Οπως είναι γνωστό, οι ρήτρες μονιμότητας (κυρίως σε Τράπεζες και οργανισμούς κοινής ωφέλειας) παρέχουν αυξημένη προστασία στο μισθωτό σε σχέση με την απόλυτη, αφού οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου, στην περίπτωση αυτή, μπορούν να λυθούν πρόωρα μόνο με τη συνδρομή σπουδαίου λόγου καταγγελίας. Η προστασία αυτή είναι εναρμονισμένη πλήρως με το άρθρο 22 παρ. 1 του Συντάγματος που προστατεύει το δικαίωμα στη θέση εργασίας, το οποίο

διασφαλίζεται αποτελεσματικότερα όταν η καταγγελία της σύμβασης εργασίας απαιτείται να είναι δικαιολογημένη. Συναφώς, η κατάλυση και ανατροπή της προστασίας αυτής, αυτονόητα, προσκρούει, εκτός των άλλων, και στη συνταγματική αυτή διάταξη.

2. Παραβίαση της συνδικαλιστικής ελευθερίας (23 παρ. 1 Σ)

Επιπρόσθετα, με την κατάλυση της συλλογικής αυτονομίας πλήγπεται και η συνδικαλιστική ελευθερία, που κατοχυρώνει το άρθρο 23 παρ. 1 του Συντάγματος. Το δικαίωμα των ελεύθερων διαπραγματεύσεων με σκοπό την σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας ή την έκδοση διαιτητικών αποφάσεων, αποτελεί κύρια εκδήλωση της συνδικαλιστικής ελευθερίας.

Η κατάλυση της συλλογικής αυτονομίας, όπως είναι φυσικό, πλήγπει καίρια και το συνταγματικό δικαίωμα της άσκησης της συνδικαλιστικής ελευθερίας εκ μέρους των συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Τα μέτρα που θα νομοθετηθούν οδηγούν στην πλήρη αποδυνάμωση του ρόλου των συνδικαλιστικών οργανώσεων, αφού μεταθέτουν το πεδίο διαπραγμάτευσης από το συλλογικό στο ατομικό, όπου καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση των όρων εργασίας έχει το διευθυντικό δικαίωμα του εργοδότη. Συνακόλουθα, επηρεάζεται η πρόθεση των εργαζομένων να γίνουν μέλη των συνδικαλιστικών οργανώσεων, αφού αποδυναμώνεται η διαπραγματευτική δύναμη και ο ρόλος τους για την διαφύλαξη και προαγωγή των οικονομικών, εργασιακών και ασφαλιστικών συμφερόντων των εργαζομένων.

3. Παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.

Ακόμη και αν τα μέτρα δεν έπληγταν τον πυρήνα των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, που προαναφέρθηκαν, αλλά οδηγούσαν απλώς σε περιορισμό τους, με τη νομοθέτηση των παραπάνω μέτρων, παραβιάζεται η αρχή της αναλογικότητας και της προσφορότητας των μέτρων, αφού:

- α) οι ρυθμίσεις αυτές επιφέρουν τροποποιήσεις μόνιμου χαρακτήρα.
- β) η έκταση, ένταση και διάρκεια του περιορισμού/κατάλυσης της συλλογικής αυτονομίας δεν βρίσκεται σε αντιστοιχία με τον επιδιωκόμενο σκοπό.

γ) δεν συνοδεύονται από αντισταθμιστικά μέτρα (πχ μείωση τιμών, άμεσων και έμμεσων φόρων κλπ) και εγγυήσεις για την προστασία ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού της χώρας, αλλά αντίθετα επιβάλλονται σε μια χρονική συγκυρία, που χαρακτηρίζεται από αύξηση στις τιμές των προϊόντων ευρείας κατανάλωσης, των καυσίμων, των τιμολογίων κοινωφελών υπηρεσιών κλπ, επιβολή φορειστρακτικών μέτρων, μείωση των αφορολογήτων ορίων και γενικά μέτρων που προκαλούν δραματική υποβάθμιση του επιπέδου ζωής στη χώρα, γεγονός που τα καθιστά μονομερή, δυσβάσταχτα και κοινωνικά άδικα, ιδίως αν συνδυαστούν με τα υπάρχοντα υψηλά ποσοστά ύφεσης και ανεργίας.

Κατά τα λοιπά, ούτε η επίκληση λόγων δημοσίου συμφέροντος μπορεί να νομιμοποιήσει την κατάλυση θεμελιωδών διατάξεων του Συντάγματος (άρθρα 22 παρ. 2 και 23 παρ. 1), δηλαδή προσβολή του πυρήνα τους. Όμως ακόμη και αν υιοθετούσε κανείς τη θέση ότι τα μέτρα επιφέρουν απλώς περιορισμούς των δικαιωμάτων, ισχύουν τα ακόλουθα:

I) Καταρχάς, αποτελεί κοινή διαπίστωση ότι η κατάλυση της συλλογικής αυτονομίας και των συνδικαλιστικών ελευθεριών δεν σχετίζεται με το δημοσιονομικό πρόβλημα της χώρας ή το δημόσιο χρέος,

Ούτε τα μέτρα συμβάλλουν με οποιονδήποτε τρόπο στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, αφού οι μισθοί στην Ελλάδα, κατά γενική ομολογία, δεν είναι υψηλοί, ενώ το μισθολογικό κόστος δεν αποτελεί καθοριστικό παράγοντα ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

II) Άλλα, εντελώς επικουρικά, ακόμη και αν η επίκληση λόγων δημοσίου συμφέροντος ήταν βάσιμη, η οποία επέμβαση στη συλλογική αυτονομία, θα έπρεπε να συνιστά μέτρο δλως εξαιρετικό, να μην υπερβαίνει μια εύλογη χρονική περίοδο και να συνοδεύεται από επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία του επιπέδου ζωής των εργαζομένων (σχετικό και το πόρισμα της Επιτροπής Συνδικαλιστικής Ελευθερίας που εγκρίθηκε στην 132^η σύνοδο του ΔΣ της ΔΟΕ, το Μάρτιο του 1986 καθώς και η με ημερομηνία Μαρτίου 2011 Έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων της ΔΟΕ, κατόπιν εξέτασης των καταγγελιών της ΓΣΕΕ).

4. Αντίθεση στο άρθρο 1 εδ. α' του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ

Οι επικείμενες ρυθμίσεις είναι αντίθετες στο άρθρο 1 εδ. α' του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, το οποίο ορίζει ότι «*παν φυσικόν ἢ νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθεί της ιδιοκτησίας αυτού ει μη δια λόγους δημοσίας αφελείας και υπό τους προβλεπομένους υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου δρους».*

Επειδή τα δικαιώματα που συνδέονται με τη σχέση εξαρτημένης εργασίας (προσδιορισμός μισθού, ρύθμιση όρων εργασίας με συλλογικές συμβάσεις και διαιτητικές αποφάσεις) προσβάλλονται με τα παραπάνω μέτρα, στο βαθμό που αυτά ισοδυναμούν με απαλλοτρίωση δικαιωμάτων που απορρέουν από τη σχέση εργασίας. Τα επικείμενα μέτρα σχέση με τον δραστικό περιορισμό του μισθού, προσβάλλουν, εκτός των άλλων, και το κοινωνικό δικαίωμα εργασίας (άρθρο 22 παρ. 1 εδ. α' Σ), υλοποίηση του οποίου αποτελεί η αυτόνομη διαμόρφωση των όρων εργασίας και αμοιβής, μέσω συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Συνακόλουθα παραβιάζονται και τα άρθρα 2 παρ. 1 και 5 παρ. 1 Σ για την προστασία της αξίας και της αξιοπρέπειας του ανθρώπου.

Το δικαίωμα των εργαζομένων στη λήψη του μισθού τους -και μάλιστα στο ύψος που αυτός διαμορφώνεται μέσα από ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις, που εγγυάται το Σύνταγμα, αποτελεί στοιχείο της περιουσίας τους και κατά τούτο προστατεύεται από την ΕΣΔΑ. Κάθε άμεση ή έμμεση απόσβεση, κατάργηση, προσβολή του προσβάλλει το δικαίωμα περιουσίας που εγγυάται π Σύμβαση και είναι για το λόγο αυτό ανίσχυρη.

5. Αντίθεση σε Διεθνείς Συμβάσεις εργασίας και Συνθήκες

5. 1). Τα παραπάνω μέτρα είναι αντίθετα και με τις Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας (ΔΣΕ) 98, που κυρώθηκε με το νδ 4205/61 για το δικαίωμα οργάνωσης και συλλογικής διαπραγμάτευσης, ΔΣΕ 87 (1948) για τη συνδικαλιστική ελευθερία και την προστασία του δικαιώματος οργάνωσης, ΔΣΕ 154, που κυρώθηκε με το ν. 2403/1996, για την κατοχύρωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, ΔΣΕ 138 περί του κατωτάτου ορίου ηλικίας εισόδου στην απασχόληση, για την παραβίαση

των οποίων έχει ήδη κατατεθεί προσφυγή της ΓΣΕΕ στη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας.

Περαιτέρω το γεγονός ότι τα μέτρα επιβάλλονται με προκλητική αδιαφορία για τις τεκμηριωμένες θέσεις της ΓΣΕΕ, καταδεικνύει την παραβίαση και της ΔΣΕ 122 (ΝΔ 1413/1984), που δεσμεύει την Ελλάδα, η οποία επιβάλλει την ουσιαστική διαβούλευση με τους εκπροσώπους των εργαζομένων, ώστε να λαμβάνονται πλήρως υπόψη η πείρα και απόψεις τους, με σκοπό την αποτελεσματική προστασία και προώθηση της πλήρους, πραγματικής και ελεύθερα επιλεγμένης απασχόλησης χωρίς διακρίσεις, με συνδυασμό οικονομικών και κοινωνικών στόχων.

5.2). Οι υποχρεώσεις του Κράτους για την εξασφάλιση αξιοπρεπούς εργασίας με δίκαιη και ίση αμοιβή και όρους εργασίας απορρέουν τόσο από το Σύνταγμα όσο και από τη διεθνή δέσμευση της χώρας και του εθνικού δικαίου από τους σχετικούς κανόνες του διεθνούς και του ευρωπαϊκού δικαίου, οι οποίοι βάσει του Συντάγματος (άρθρο 28 παρ.1) έχουν υπερνομοθετική ισχύ, δημοσίευση:

- Τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 7^η/12/2000 (2007/C 303/01), [άρθρο 15 παρ.1 (δικαίωμα ελεύθερης επιλογής και άσκησης επαγγέλματος), άρθρο 20 (ισάριτμη έναντι του νόμου), άρθρο 31 (δικαίωμα σε δίκαιες και πρόσφορες συνθήκες εργασίας), άρθρο 54 (απαγόρευση κατάχρησης δικαιώματος και επιβολής περιορισμών ευρύτερων από των επιτρεπομένων στον Χάρτη)].

- το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα (ΔΣΟΚΠΔ) [άρθρο 6 παρ.2 (υποχρέωση του Κράτους για τη λήψη μέτρων για την εξασφάλιση σταθερής οικονομικής, κοινωνικής και μορφωτικής ανάπτυξης και πλήρους αποδοτικής απασχόλησης, με όρους που να εξασφαλίζουν στα άτομα την απόλαυση των βασικών πολιτικών και οικονομικών ελευθεριών)].

- τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη (ΕΚΧ) [άρθρο 1 (υποχρέωση του Κράτους να εξασφαλίζει αποτελεσματικά και με δίκαιους όρους την πλήρη απασχόληση των εργαζομένων), άρθρο 2 (υποχρέωση του Κράτους να εξασφαλίζει αποτελεσματικά δίκαιες συνθήκες εργασίας), άρθρο 4 (υποχρέωση του Κράτους να εξασφαλίζει ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης), άρθρο 7 (υποχρέωση του Κράτους να εξασφαλίζει την προστασία των παιδιών και των νεαρών προσώπων σε περίπτωση

αποχόλησης), άρθρο 30 (δυνατότητα παρέκκλισης από τις ρυθμίσεις του ΕΚΧ μόνο σε περίπτωση πολέμου ή δημόσιου κινδύνου που απειλεί τη ζωή του έθνους) και άρθρο 31 (υποχρέωση αποτελεσματικής εφαρμογής διατάξεων του ΕΚΧ και επιβολής μόνο των αναγκαίων περιορισμών στα προστατευόμενα δικαιώματα για αυστηρά περιορισμένους λόγους που αφορούν την εγγύηση του σεβασμού των δικαιωμάτων και ελευθεριών και των λοιπών προσώπων ή για την προστασία της δημόσιας τάξης, της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας υγείας ή των χρηστών ηθών]).

Είναι αυτονόητο ότι οι νέες αυτές νομοθετικές ανατροπές του μεγέθους και της έντασης που προσαναφέραμε, αναιρούν κάθε έννοια προστασίας που το Εργατικό Δίκαιο της χώρας εγγυάται, αφαιρούν κάθε πρόσχημα αναγκαιότητας και αναλογικότητας των μέτρων ενώ αποτελούν ζητήματα καίριας σημασίας για την ίδια τη ζωή των εργαζομένων της χώρας, το βιοτικό επίπεδο των οποίων υποβαθμίζεται δραματικά. Συγχρόνως αποτελούν σαφή πρόκληση για το σύνολο των συνδικαλιστικών οργανώσεων, η λειτουργία και δράση των οποίων αποδυναμώνεται εξ αιτίας των νέων μέτρων. Η Γ.Σ.Ε.Ε., πιστή στο καταστατικό σκοπό της για προστασία του επιπέδου εργασίας και ζωής των εργαζομένων, θα εξαντλήσει όλα τα μέσα αντιμετώπισης και των νέων αυτών μέτρων τόσο σε εθνικό, όσο και ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς

